

## **Bohoslužby, Sbor ČCE, 2. neděle postní, 1. 3. 2026**

čtení 1 M, 12, 1–4

*Věřit Bohu znamená spolehnout se na to, v co doufáme, a být si jist tím, co nevidíme. Abraham věřil, a proto uposlechl, když byl povolán, aby šel do země, kterou měl dostat za úděl, a vydal se na cestu, přestože nevěděl, kam jde. Věřil, a proto žil v zemi zaslíbené jako cizinec, bydlel ve stanech s Izákem a Jákobem, pro které platilo totéž zaslíbení, a upínal naději k městu s pevnými základy, jehož stavitelem a tvůrcem je sám Bůh.*

Židům 11, 1 a 8–10

Četl jsem tuhle takovou definici, že staré biblické texty jsou poučení o dávných svatých dějích. Tedy nikoli popisem, jak se to tehdy skutečně stalo. Poučení připouští možnost výkladu, interpretace, ale i záměny, omylu nebo protichůdnosti vyjádření. Bible jako výchozí model pro budoucí vyprávění příběhů. Základním kamenem těchto vyprávění ale je, že vše se v nich děje v interakci s Bohem. V Bohu má všechno svůj původ a veškeré dění ovlivňuje vzájemná důvěra mezi člověkem a Bohem. O tom jsou první kapitoly Starého zákona.

Sledujeme iniciační cestu budoucího praotce Abrahama, tehdy ještě Ab-rama – vznešeného otce, který je vyzván opustit své rodiště, svůj domov a vydat se do neznámých končin hledat „svůj Kannán“, svou zemi zaslíbenou. Text Genezi vytváří dojem, jako by Abramova rodina byla majetná a zámožná. Co na tom, že tehdejší aramejské kmeny, k nimž se počítali i tito Hebrejové, byly spíše polonomádské komunity, putující pastýři a majitelé stád, zvyklí se co chvíli stěhovat, přicházet v době sucha „na návštěvu“ do kulturní země a v době dešťů se zase stahovat do bezpečí pouště. Stávalo se, že se kočovníkům zalíbilo v zemi, kde byli hosty a pokusili se zůstat. Jak probíhaly tyto „mezikulturní výměny“, a jak fungoval starověký multikulturalismus, o tom se vypráví v desítkách starozákonních příběhů. Třeba pro takové Egyptany byli Hebrejové čímsi exotickým, přitažlivým, a nebezpečným zároveň. Příčinou byl evidentní kontrast mezi vyspělou, bohatou, ale zároveň strnulou a přísně hierarchizovanou faraónskou civilizací na jedné straně a živelnou komunitou nesmírně chudých lidí, kteří se však vyznačovali neskutečným životním

elánem a touhou po životě. To jsou pozdější příběhy egyptského zajetí a vysvobození o několik kapitol dál.

Ale zpět k Abrahamovi. Podle židovské halachické tradice podrobil Bůh praotce Abrahama deseti zkouškám a on ve všech obstál. Jako třetí zkouška se uvádí, že ho Bůh přenášel z otcovského domu a z jeho rodiny a z jeho rodné země a přivedl ho do města Cháran, kde zemřel jeho otec Terach a matka Emtalaj. Za zkoušku se to považuje proto, že tohle přenášení z místa na místo je pro člověka nejtěžší ze všeho. Každý, kdo se kdy někam stěhoval, ví, jak je to fyzicky, a hlavně emočně náročné. Zároveň ale platí, že když už se člověk stěhuje, měl by vědět proč, měl by znát svou motivaci.

Abram se vydává na cestu, protože se spoléhá na Boha. Z bezpečí otcovského domu odchází do neznáma, důvěrně známé prostředí jistoty vyměňuje za naprostou nejistotu. Jeho motivací je víra a je motivací nesmírně riskantní. Obvykle se přece člověk obrací k Bohu a objevuje svou víru až ve chvílích, kdy se potřebuje schovat před zmatkem okolního světa, když se plný nejistoty potřebuje uklidnit, srovnat si myšlenky a postoje, dát si pauzu od každodenního stresu. V mluvené řeči se běžně objevují frazeologismy, kterými se Boha v pomezních situacích dovolává kde kdo – panebože, ať už to skončí, člověk míní – pán bůh mění, bůh sud', jak to dopadne, za živého boha jsem si nemohl vzpomenout, nedej bože, aby se stalo to a ono...

Abramův přístup nepředstavuje víru jako poslední záchranu, nýbrž jako výchozí pozici, jako začátek cesty. Opouští to, v čem vyrostl, k čemu ho poutají nejrůznější vazby příbuzenské, jazykové, kulturní, citové. Okolností, která stojí v této souvislosti za povšimnutí, je i Abramův věk. Bylo mu pětasedmdesát, když opustil Cháran. Člověk v letech, který by sobě i svému okolí mohl říct „už mám odpracováno, dejte mi od všeho pokoj“, všechno opouští a jde začít znovu, protože cítí povolání. S vírou tu jde ruku v ruce odvaha. Odvaha začít nový život. Vydat se na cestu někam, kde to nezná, kde nikdo nezná jeho, sebou jen svou zkušenost a pevnou víru. Kdybychom si ten příběh vyprávěli dál, dozvěděli bychom se, že Abram prošel zemi křížem krážem, než došel do Kannánu. Že ho tam nikdo nevítal. Že nebyl uctívaným otcem vlasti v krásném domě, ale živořil s ostatními ve stanovém městečku pro uprchlíky. Že poměr přínosů a ztrát v celé té stěhovací akci je na první pohled propastný. Že je to vlastně propadák. A že jediné, co ho k tomu vedlo, je slovo Boží, které tu ztrátu

zvěstuje jako naději a spojuje s ní zaslíbení. Tohle mi připadá jako nejsilnější motiv našeho příběhu. Zázrak víry – důvěra v boží vedení a boží věrnost, které mají z nějakého důvodu větší váhu než dosavadní jistoty.

Když se ve středověku v západní a jižní Evropě rozšířily vlny pogromů a Židé byli hromadně vyháněni z měst i celých regionů, nacházeli útočiště v zemích střední Evropy – mimo jiné v Polsku a českých zemích. A svou novou domovinu, v rámci středověkých poměrů bezpečnější a svobodnější, pojmenovávali „erec kennan“ – země kanánská. Svou zemi zaslíbenou nacházeli tam, kde ji najít potřebovali.

Věřit Bohu znamená spolehnout se na to, v co doufáme, a být si jist tím, co nevidíme. To je víra, která se drží za ruku s nadějí.

Nacházím jistou paralelu s tímto veršem v hojně citovaném výroku Václava Havla, ne tedy o víře, ale o naději. Naděje není to přesvědčení, že něco dobře dopadne, ale jistota, že něco má smysl, bez ohledu, jak to dopadne. Anebo Pavlova věta určená římským křesťanům – naděje, kterou je vidět, už není naděje. Kdo něco vidí, proč by v to doufal? Ale doufáme-li v to, co nevidíme, trpělivě to očekáváme.

Dnes si připomínáme 120 let od vzniku samostatného olomouckého evangelického sboru. V roce 1902, kdy ještě nestál ani tento kostel, ani modlitebna, která mu předcházela, byli olomoučtí evangelíci na rozcestí. Jezuitská kaple, v níž se jednou za měsíc scházeli, jim byla nadále odepřena, křesťané z vedlejšího kmene se rozhodli, že půjdou vlastní cestou a postavili si svůj červený kostel pro sebe. Nedivil bych se, kdyby si v takové situaci naši předkové připadali v tomto městě jako cizinci, jako exotičtí přivandrovalci, na první pohled chudší a bez vysoké společenské prestiže. My dnes víme, že v sobě našli odvahu i pevnou víru spolehnout se na to, co neviděli. Přijali povolání a obrazně řečeno se vydali na cestu, která vůbec nebyla přímá a jednoduchá. Bez zkušeností, bez významného finančního zázemí, ale s přesvědčením, že to je správné a požehnané, vystavěli během jednoho roku sborový dům s modlitebnou – Husovu betlémskou kapli, jak se jí tehdy říkalo. A o pár let později i celý kostel v podobě, kterou známe dnes.

Jak všichni víte, v uplynulých letech na tuto stavitelskou odvahu navázala současná generace olomouckých evangelíků a dokončila opravu střech. Dovolím si být v tomto ohledu trochu osobní. Měl jsem tu čest být u mnohých situací i jednání s rekonstrukcí spojených. Ale to, co si z toho období odnáším, není pohled na ladné křivky

červených prejzových tašek. Ani obdiv ke schopnostem členů různých komisí a subkomisí, které uměly tu sehnat peníze z grantů, tu zorganizovat komplikovaná výběrová a stavební řízení. To všechno bylo a je velmi důležité a záslužné a úcty hodné. Jenže podstatnější pro mě zůstane vzpomínka na to, že všechna ta jednání i konání začínala vždy prosebnou modlitbou za Boží vedení na této cestě. Vzpomínka na to, že nad všemi technickými, finančními i obecně organizačními problémy, úkoly a zádrhly stála po celou dobu víra těch, kteří žijí a konají s důvěrou v Boží zaslíbení a počítají s tím, co není vidět.

### **Modleme se**

Pane Ježíši Kriste,  
uč nás soustředit se na tvou cestu  
a nezabývat se malichernými nebo nadbytečnými problémy.  
Pomoz nám modlit se,  
odpoutat se od toho, co nás svazuje a tak odvádí od tebe.  
Chraň nás od nepravé zbožnosti,  
spočívající v pouhých slovech nebo bezduché aktivitě.  
Naplň nás svou vírou, láskou, ochotou ke službě a také nadějí.

**Amen**

Alexandr Jeništa